Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PRIIT PIKAMÄE
prednesené 2. júna 2022 [1]

Spojené veci C-245/21 a C-248/21

Bundesrepublik Deutschland vertreten durch Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat
proti
MA,
PB (C-245/21)
a
LE (C-248/21)

[návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu – Odovzdanie dotknutej osoby do členského štátu zodpovedného za posúdenie jej žiadosti – Články 27 a 29 – Odklad odovzdania z dôvodu pandémie COVID-19 – Súvislosť so súdnou ochranou – Dôsledky pre lehotu na odovzdanie“

I. Úvod

1. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré predložil Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko) podľa článku 267 ZFEÚ, sa týkajú výkladu článku 27 ods. 4 a článku 29 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov [2].

2. Tieto návrhy na začatie prejudiciálneho konania boli predložené v rámci sporov medzi tromi štátnymi príslušníkmi tretích krajín a Spolkovou republikou Nemecko vo veci rozhodnutí prijatých Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko, ďalej len „Úrad“), ktorý vyhlásil ich žiadosti o azyl za neprípustné, pretože neexistovali dôvody, ktoré by bránili ich vyhosteniu, nariadil ich odovzdanie do Talianska a uložil im zákaz vstupu a pobytu. Samotný Úrad rozhodol o odložení výkonu rozhodnutí o ich odovzdaní do

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31 (ďalej len „nariadenie Dublin III“).

Talianska, teda do členského štátu, ktorý nemecké orgány považovali za príslušný na preskúmanie žiadostí o azyl v súlade s nariadením Dublin III, pričom vychádzal z faktickej nemožnosti vykonať predmetné rozhodnutia z dôvodu pandémie COVID-19.

3. Konania v týchto veciach poskytujú Súdnemu dvoru možnosť, aby sa vyjadril k právnym dôsledkom rozhodnutia o odklade odovzdania, ktoré vydali správne orgány členského štátu v dôsledku výziev vyvolaných pandémiou ako fenoménom, ktorý významne narušil riadne fungovanie spoločného európskeho azylového systému. Presnejšie sa Súdny dvor bude musieť vyjadriť k otázke, či sa takéto rozhodnutie o odklade spája s prerušením plynutia lehôt na odovzdanie alebo v prípade, ak sa takéto odovzdanie nevykoná v uvedenej lehote, či sa zodpovedný členský štát za preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu zbaví svojej povinnosti prevziať danú osobu, a teda že sa zodpovednosť za preskúmanie žiadosti o azyl prenáša na tento dožadujúci členský štát. Z tohto uhla pohľadu a v prípade, ak bude pandémia trvať aj naďalej, majú prebiehajúce konania v týchto veciach veľký význam pre riadenie spoločného európskeho azylového systému.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

4. Nariadenie Dublin III stanovuje kritériá a mechanizmy pre určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov. Odôvodnenia 4, 5 a 19 nariadenia v tomto ohľade stanovujú:

„(4) V záveroch [Európskej rady počas mimoriadneho zasadnutia v] Tampere [15. a 16. októbra 1999] sa takisto konštatuje, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať z krátkodobého hľadiska jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.

(5) Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

…

(19) S cieľom zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb by sa mali v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní do zodpovedného členského štátu stanoviť právne záruky a právo na účinný prostriedok nápravy predovšetkým v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie. S cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy voči takýmto rozhodnutiam zahŕňať preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva.“

5. Článok 27 ods. 3 a 4 tohto nariadenia stanovuje:

„3. Na účely odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo jeho preskúmania členské štáty vo svojom vnútroštátnom práve stanovia, že:

a) na základe odvolania alebo preskúmania získava dotknutá osoba právo zotrvať na území daného členského štátu až do prijatia rozhodnutia vo veci odvolania alebo preskúmania, alebo

b) odovzdanie sa automaticky odkladá a tento odklad zanikne po určitom primeranom období, počas ktorého má súd po podrobnom a prísnom preskúmaní rozhodnúť o tom, či má odvolanie alebo preskúmanie odkladný účinok, alebo

c) dotknutá osoba môže v primeranej lehote požiadať súd o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní do prijatia rozhodnutia vo veci jej odvolania alebo preskúmania. Členské štáty zabezpečia, aby bol k dispozícii účinný opravný prostriedok, a to odkladom odovzdania do prijatia rozhodnutia o prvej žiadosti o odklad. Každé rozhodnutie o tom, či sa výkon rozhodnutia o odovzdaní odloží, sa prijme v primeranej lehote, ktorá zároveň umožní podrobné a prísne preskúmanie žiadosti o odklad. V rozhodnutí o tom, že výkon rozhodnutia o odovzdaní sa neodloží, sa uvedú dôvody, na ktorých sa zakladá.

4. Členské štáty môžu stanoviť, že príslušné orgány môžu bez návrhu rozhodnúť, že výkon rozhodnutia o odovzdaní sa odloží do prijatia rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní.“

6. Článok 28 ods. 3 tretí pododsek uvedeného nariadenia znie:

„Ak je osoba zaistená podľa tohto článku, jej odovzdanie zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa vykoná ihneď, ako je to možné, najneskôr však do šiestich týždňov od implicitného alebo výslovného akceptovania dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby iným členským štátom alebo odvtedy, keď zanikol odkladný účinok odvolania alebo preskúmania podľa článku 27 ods. 3“

7. Článok 29 ods. 1 a 2 toho istého nariadenia znie:

„1. Odovzdanie žiadateľa… zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa uskutoční… akonáhle to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 odkladný účinok.

…

2. Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovedný členský štát bude zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na žiadajúci členský štát. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku.“

B. Nemecké právo

1. Zákon o azyle

8. § 29 Asylgesetz (zákon o azyle) sa zaoberá neprípustnými žiadosťami o azyl. Jeho prvý odsek stanovuje najmä:

„Žiadosť o azyl je neprípustná, ak

1. je iný členský štát zodpovedný za uskutočnenie azylového konania

a) podľa [nariadenia Dublin III] alebo

b) na základe iných ustanovení práva Európskej únie alebo medzinárodnej zmluvy,

…“

9. § 34a zákona o azyle, nazvaný „Nariadenie vyhostenia“, znie (výňatky):

„1. Ak sa má cudzinec vyhostiť do tretej bezpečnej krajiny (§ 26a) alebo do štátu, ktorý je zodpovedný za uskutočnenie azylového konania (§ 29 ods. 1 bod 1), [Úrad] nariadi vyhostenie do tohto štátu bez zbytočného odkladu po tom, čo sa zistí, že toto vyhostenie možno vykonať. … Predchádzajúce upozornenie a stanovenie lehoty nie je potrebné. Ak príkaz na vyhostenie podľa prvej a druhej vety nie je možné vydať, Úrad upozorní [dotknutú osobu] na tú skutočnosť, že jej vyhostenie do dotknutého členského štátu sa vykoná bezprostredne.

2. Návrhy podľa § 80 ods. 5 [Verwaltungsgerichtsordnung (Správny súdny poriadok)], sa musia podať v lehote jedného týždňa od oznámenia. V prípade, že návrh bol podaný v tejto lehote, je vyhostenie pred rozhodnutím súdu neprípustné.“

2. Správny súdny poriadok

10. § 80 ods. 4 a 5 Správneho súdneho poriadku:

„4. Orgán, ktorý vydal správny akt alebo rozhoduje o námietke, môže v prípadoch podľa odseku 2 odložiť jeho výkon, pokiaľ spolkový zákon nestanovuje inak. …

5. Na návrh môže súd rozhodujúci vo veci samej nariadiť úplný alebo čiastočný odkladný účinok…“

III. Skutkové okolnosti sporov vo veciach samých, konania vo veciach samých a prejudiciálne otázky

A. Vec C-245/21

11. MA a PB podali v novembri 2019 žiadosti o azyl v Nemecku. Z vyhľadávania v systéme Eurodac vyplynulo, že už nelegálne vstúpili na talianske územie a boli zaregistrovaní ako žiadatelia o medzinárodnú ochranu v členskom štáte, a preto Úrad 19. novembra 2019 požiadal talianske orgány, aby prevzali MA a PB na základe nariadenia Dublin III. Talianske orgány na túto žiadosť o prevzatie neodpovedali.

12. Rozhodnutím z 22. januára 2020 Úrad zamietol žiadosti MA a PB o azyl ako neprípustné, rozhodol, že neexistujú dôvody, ktoré by bránili ich vyhosteniu, nariadil ich odovzdanie do Talianska a uložil im zákaz vstupu a pobytu.

13. MA a PB podali 1. februára 2020 proti tomuto rozhodnutiu Úradu žalobu na príslušný správny súd. PB okrem toho podal v rámci tejto žaloby aj žiadosť o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní. Táto žiadosť bola zamietnutá 11. februára 2020.

14. Listom z 8. apríla 2020 Úrad odložil výkon rozhodnutí o vyhostení na neurčito podľa § 80 ods. 4 Správneho súdneho poriadku a článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III z dôvodu, že vzhľadom na vývoj pandémie COVID-19 nebolo možné vykonať odovzdanie.

15. Rozhodnutím zo 14. augusta 2020 správny súd rozhodujúci vo veci zrušil rozhodnutie Úradu. V tomto rozhodnutí sa uvádzalo, že aj v prípade, ak by bola Talianska republika zodpovedná za posúdenie žiadostí MA a PB o azyl, táto zodpovednosť bola prenesená na Spolkovú republiku Nemecko z dôvodu uplynutia lehoty na odovzdanie upravenej v článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III, keďže plynutie tejto lehoty nebolo prerušené rozhodnutím o odklade výkonu rozhodnutia, ktoré prijal Úrad 8. apríla 2020.

16. Spolková republika Nemecko podala proti tomuto rozhodnutiu zo 14. augusta 2020 opravný prostriedok „Revision“ priamo na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd).

B. Vec C-248/21

17. LE podal v auguste 2019 žiadosť o azyl v Nemecku. Z vyhľadávania v systéme Eurodac vyplynulo, že 7. júna 2017 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v Taliansku, a preto Úrad požiadal talianske orgány o prevzatie LE na základe nariadenia Dublin III. Talianske orgány tejto žiadosti o prevzatie vyhoveli.

18. Úrad zamietol žiadosť LE o azyl ako neprípustnú, konštatoval, že neexistovali dôvody, ktoré by bránili jeho vyhosteniu, nariadil jeho odovzdanie do Talianska a uložil mu zákaz vstupu a pobytu.

19. LE podal 11. septembra 2019 proti tomuto rozhodnutiu Úradu žalobu na príslušný správny súd. Okrem toho v rámci tejto žaloby podal aj žiadosť o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní. Táto žiadosť bola zamietnutá 1. októbra 2019.

20. Listom z 24. februára 2020 talianske orgány informovali nemecké orgány o tom, že z dôvodu pandémie COVID-19 viac nedochádza k odovzdávaniu osôb do a z Talianska podľa nariadenia Dublin III.

21. Listom z 25. marca 2020 Úrad odložil výkon rozhodnutia o vyhostení na neurčito podľa § 80 ods. 4 Správneho súdneho poriadku a článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III z dôvodu, že vzhľadom na vývoj pandémie COVID-19 nebolo možné vykonať odovzdanie.

22. Správny súd konajúci vo veci, ktorý 4. mája 2020 zamietol druhú žiadosť o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní, rozsudkom z 10. júna 2020 zrušil rozhodnutie Úradu. Tento rozsudok sa zakladal na podobných dôvodoch, ako sú dôvody uvedené v rozsudku uvedenom v bode 15 vyššie.

23. Spolková republika Nemecko podala proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ priamo na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd).

C. Spoločné úvahy v oboch konaniach

24. Vnútroštátny súd sa domnieva, že žalobám, ktoré mu boli predložené, je potrebné vyhovieť, ak sa preukáže, že odklad výkonu nariadeného vyhostenia, ktorý bol odôvodnený faktickou nemožnosťou vykonať odovzdanie z dôvodu pandémie COVID-19, patrí do pôsobnosti článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, a preto môže odôvodňovať prerušenie lehoty na odovzdanie upravenej v článku 29 ods. 1 tohto nariadenia.

25. Vnútroštátny súd usudzuje, že aj keď sa podľa článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III vyžaduje, aby odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní upravený v tomto ustanovení bol spojený s podaním odvolania, bolo by prípadne možné uvažovať o uplatnení tohto ustanovenia v situácii, o akú ide vo veciach samých, pokiaľ sa vedie konanie o takomto odvolaní podanom proti rozhodnutiu o odovzdaní a nemožnosť vykonať vyhostenie môže podľa nemeckého práva vyvolávať pochybnosti o zákonnosti takéhoto rozhodnutia. Treba však prihliadnuť jednak na ciele sledované týmto nariadením a jednak na záujmy dotknutých osôb a daného členského štátu, ktorých vyváženie treba v súčasnej zdravotnej situácii zabezpečiť.

26. Za týchto podmienok Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Patrí do pôsobnosti článku 27 ods. 4 nariadenia… Dublin III prípad, keď správny orgán počas prebiehajúceho súdneho konania o opravnom prostriedku rozhodne o odklade výkonu rozhodnutia o odovzdaní, ktoré možno zrušiť výlučne z dôvodu faktickej (dočasnej) nemožnosti vykonať odovzdanie, ktorá bola spôsobená pandémiou COVID-19?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná: spôsobuje takéto rozhodnutie o odklade prerušenie lehoty na odovzdanie podľa článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III?

3. Ak je odpoveď na druhú otázku kladná: platí to aj vtedy, ak súd pred vypuknutím pandémie COVID-19 zamietol žiadosť, ktorú v súlade s článkom 27 ods. 3 písm. c) nariadenia Dublin III podal žiadateľ o medzinárodnú ochranu s cieľom dosiahnuť odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní až do skončenia konania o opravnom prostriedku?“

IV. Konanie na Súdnom dvore

27. Rozhodnutia vnútroštátneho súdu z 26. januára 2021 vo veciach C-245/21 a C-248/21 boli do kancelárie Súdneho dvora doručené 19. apríla 2021 a 21. apríla 2021. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora zo 7. júna 2021 boli konania v týchto veciach spojené na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj na účely vyhlásenia rozsudku.

28. Okrem toho vnútroštátny súd požiadal Súdny dvor, aby boli návrhy na začatie prejudiciálneho konania predložené v tejto veci prejednané v rámci skráteného konania podľa článku 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Predseda Súdneho dvora 7. júna 2021 po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta túto žiadosť zamietol.

29. Nemecká a švajčiarska vláda, ako aj Európska komisia predložili svoje písomné pripomienky v stanovenej lehote v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.

30. Počas pojednávania 9. marca 2022 zástupcovia *ad litem* MA a PB, nemecká vláda a Komisia predložili svoje pripomienky.

V. Právne posúdenie

A. Úvodné poznámky

1. Charakteristické znaky spoločného európskeho azylového systému

31. Azylové právo je významnou súčasťou medzinárodného práva. Toto právo, ktoré bolo po prvýkrát zakotvené v roku 1951 v Dohovore o právnom postavení utečencov, podpísanom v Ženeve 28. júla 1951[3], priznáva medzinárodnú ochranu osobám utekajúcim pred prenasledovaním v ich vlastnej krajine. Na úrovni Únie vytvorenie priestoru voľného pohybu osôb na otvorených vnútorných hraniciach podporilo harmonizáciu azylových konaní. Európska rada vo svojich záveroch po skončení stretnutia v Tampere, ktoré sa konalo 15. a 16. októbra 1999, opätovne potvrdila význam, ktorý Únia a jej členské štáty pripisovali absolútnemu rešpektovaniu práva podať žiadosť o azyl. Účastníci sa dohodli na zavedení spoločného európskeho azylového systému založeného na úplnom a komplexnom uplatňovaní Ženevského dohovoru a tým na zabezpečení, že nikto nebude vyhostený do krajiny, kde by mu hrozilo, že bude prenasledovaný, t. j. na dodržiavaní zásady nevydávania. Článok 78 ods. 1 ZEÚ a článok 18 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) potvrdzujú tento záväzok.

32. Spoločný európsky azylový systém je v súčasnosti upravený viacerými právnymi nástrojmi. Systém nazvaný ako „dublinský“ podľa miesta, kde bola 15. júna 1990 podpísaná dohoda o určení štátu zodpovedného za preskúmanie žiadostí o azyl podaných v jednom z členských štátov Európskych spoločenstiev[4], je založený na zásade, že len jeden členský štát je zodpovedný za jedného žiadateľa o azyl, pričom táto právomoc sa určí na základe objektívnych kritérií. Po prijatí Amsterdamskej zmluvy nadobudlo účinnosť nariadenie (ES) č. 343/2003 (Dublin II)[5], boli stanovené lehoty na výkon odovzdania a bola upravená zásada ochrany jednoty rodiny.

[3] *Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954) (ďalej len „Ženevský dohovor“).

[4] Ú. v. ES C 254, 1997, s. 1.

[5] Nariadenie z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl (Ú. v. ES L 50, 2003, s. 1; Mim. vyd. 019/006, s. 109).

Nariadenie Dublin III prijaté na základe Lisabonskej zmluvy a účinné od 19. júla 2013 doplnilo na náklady členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadostí o azyl[6] procesné záruky v prospech osôb, ktoré majú byť odovzdané. Relevantné pre rozhodnutie v týchto dvoch veciach sú rýchlosť vybavovania žiadostí o medzinárodnú ochranu a zaručenie práva na účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiam o odovzdaní, ktoré predstavujú dve základné zásady dublinského systému.

2. Relevantnosť prejudiciálnych otázok pre rozhodnutie sporov vo veciach samých

33. Význam otázky, či vnútroštátne správne orgány môžu odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní a prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie je odôvodnený osobitosťami vzťahov medzi právom Únie a vnútroštátnym právom, ktoré je potrebné v krátkosti pripomenúť. V súlade s článkom 29 ods. 1 nariadenia Dublin III lehota na odovzdanie začína plynúť v okamihu akceptovania dožiadania iným členským štátom. Ak však žiadateľ podá odvolanie proti rozhodnutiu o odovzdaní, lehota začína plynúť až od okamihu prijatia konečného rozhodnutia o odvolaní, čo spôsobí odklad začiatku plynutia lehoty na odovzdanie. Predbežná podmienka takéhoto postupu však spočíva v tom, aby malo odvolanie odkladný účinok v súlade s článkom 27 ods. 3 nariadenia Dublin III.

34. V nemeckom práve žaloba o neplatnosť smerujúca proti príkazu na vyhostenie podľa § 75 ods. 1 azylového zákona nemá odkladný účinok. Aj napriek tomu však dotknuté osoby môžu v lehote jedného týždňa požiadať o nariadenie odkladného účinku podľa § 34a ods. 2 druhého pododseku prvej vety tohto zákona. Ak nebol podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia alebo ak bol tento návrh zamietnutý, začne plynúť lehota na odovzdanie, pričom takáto situácia počas pandémie COVID-19 spôsobila správnym orgánom ťažkosti, najmä čo sa týka dodržania lehoty na odovzdanie. Za takýchto podmienok využili nemecké orgány možnosť prerušiť plynutie lehoty tým, že odložili výkon rozhodnutia o odovzdaní na základe § 80 ods. 4 Správneho súdneho poriadku. Takýto postup však vyvoláva pochybnosti o tom, či je uvedený postup v súlade s právom Únie.

35. Tri prejudiciálne otázky, ktoré položil vnútroštátny súd, navzájom bezprostredne súvisia v rozsahu, v akom je potrebné preskúmať druhú a tretiu otázku len v tom prípade, ak je odpoveď na prvú otázku kladná. V záujme štruktúrovaného a zrozumiteľného posúdenia týchto prejudiciálnych otázok navrhujem, aby boli preskúmané spoločne a aby sa na ne poskytla jasná odpoveď, ktorá vnútroštátnemu súdu umožní rozhodnúť spory vo veciach samých. Tieto otázky sa v zásade týkajú možnosti vnútroštátnych správnych orgánov odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III a prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie stanovenej v článku 29 ods. 1 uvedeného nariadenia.

36. Na účely posúdenia týchto otázok je potrebné po prvé zdôrazniť vzťah medzi vyššie uvedenými ustanoveniami[7] a po druhé preskúmať, či faktická nemožnosť vykonať takéto odovzdanie z dôvodu pandémie COVID-19 predstavuje legitímny dôvod, ktorý vnútroštátnym orgánom umožňuje odvolávať sa na uvedené ustanovenia.[8] Najskôr podrobne preskúmam tento posledný uvedený dôvod, keďže ide o ústrednú otázku prejednávaných vecí, a to s prihliadnutím na osobitné okolnosti každého jednotlivého konania vo veciach samých.[9]

6 WARIN, C.: Le contentieux du règlement Dublin III. In: CHAOUCHE, F., GERKRATH, J., SILGA, J., SINNIG, J., WARIN, C. (dir.): *Droit luxembourgeois et européen de l'asile*, Luxemburg, 2019, s. 118.

7 Pozri bod 37 a nasl. nižšie.

8 Pozri bod 47 a nasl. nižšie.

9 Pozri bod 75 a nasl. nižšie.

B. O vzťahu medzi článkom 27 ods. 4 a článkom 29 ods. 1 nariadenia Dublin III

1. Výklad relevantných ustanovení z hľadiska judikatúry

37. Uznanie možnosti vnútroštátnych správnych orgánov odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní a následne prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie si vyžaduje posúdenie vzťahu, ktorý existuje medzi relevantnými ustanoveniami.

38. Podľa článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III „členské štáty môžu stanoviť, že príslušné orgány môžu bez návrhu rozhodnúť, že výkon rozhodnutia o odovzdaní sa odloží“. Článok 29 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje, že „odovzdanie… zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa uskutoční… po porade medzi dotknutými členskými štátmi, akonáhle to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 odkladný účinok“.

39. Z kombinovaného výkladu vyššie uvedených ustanovení teda vyplýva, že prvý problém pri výklade týchto ustanovení vyplýva z toho, že článok 29 ods. 1 nariadenia Dublin III odkazuje na odsek 3 a nie na odsek 4 článku 27 tohto nariadenia.

40. Nemyslím si však, že takýto chýbajúci výslovný odkaz na článok 27 ods. 4 nariadenia Dublin III by mohol brániť výkladu v tom zmysle, že by vnútroštátne správne orgány mali možnosť prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie v nadväznosti na odklad výkonu predmetného rozhodnutia o odovzdaní. Naproti tomu sa domnievam, že existujú tvrdenia podporujúce názor, že článok 29 ods. 1 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa aj odklad výkonu rozhodnutia, o ktorom vnútroštátne orgány rozhodli na základe článku 27 ods. 4 tohto nariadenia.

41. Z článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III vyplýva, že lehota na výkon odovzdania začne plynúť až vtedy, ak sa v zásade dohodne a zaručí neskoršie vykonanie odovzdania a ak je potrebné doriešiť iba spôsob jeho priebehu. O takýto prípad však nejde počas odkladu výkonu rozhodnutia o odovzdaní, a to až do rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní.

42. V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že *neexistuje nijaký objektívny dôvod na rozlišovanie* medzi odkladom výkonu rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 27 ods. 3 alebo podľa článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III. V oboch prípadoch odklad výkonu súvisí s odvolaním podaným proti rozhodnutiu o odovzdaní a dotknuté členské štáty čelia rovnakým praktickým problémom pri organizácii odovzdania. Z toho vyplýva, že v oboch prípadoch by mali disponovať rovnakou šesťmesačnou lehotou, ktorú môžu v celom rozsahu využiť s cieľom upraviť technické podrobnosti výkonu odovzdania.

43. Okrem toho treba poznamenať, že v rámci pravidla stanoveného článkom 28 ods. 3 tretím pododsekom nariadenia Dublin III, ktoré upravuje lehoty, Súdny dvor už rozhodol, že aj keď toto pravidlo v súvislosti so začiatkom plynutia lehoty odkazuje výlučne na odsek 3 a nie na odsek 4 článku 27 tohto nariadenia, táto lehota začína plynúť až v okamihu, keď odvolanie alebo návrh na preskúmanie viac nemajú odkladný účinok a ak dotknutá osoba osobitne nepožiadala o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní tak, ako v prípade upravenom v článku 27 ods. 4 uvedeného nariadenia. [10]

[10] Rozsudok z 13. septembra 2017, Khir Amayry (C-60/16, EU:C:2017:675, body 63 až 73).

44. Súdny dvor tiež zdôraznil *podobnosť výrazov použitých* v článku 28 ods. 3 treťom pododseku a v článku 29 ods. 1 prvom pododseku toho istého nariadenia. V tomto ohľade konštatoval, že výklad tohto ustanovenia v tom zmysle, že lehota na vykonanie odovzdania sa počíta od akceptovania dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť iným členským štátom aj napriek tomu, že zodpovedný orgán využil možnosť upravenú v článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, by do značnej miery zbavoval toto ustanovenie potrebného účinku. Nemohlo by byť totiž použité bez rizika, že bude brániť uskutočneniu odovzdania v lehotách stanovených týmto nariadením. [11]

45. Vyššie uvedené úvahy ma privádzajú k názoru, že lehota upravená v článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III nemôže začať plynúť, kým správne rozhodnutie prijaté v súlade s článkom 27 ods. 4 tohto nariadenia odkladá výkon rozhodnutia o odovzdaní do rozhodnutia o odvolaní podanom dotknutou osobou.

2. Predbežný záver

46. Z vyššie uvedeného vyplýva, že vnútroštátne správne orgány v zásade môžu odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní a z tohto dôvodu prerušiť plynutie lehoty na výkon takéhoto odovzdania.

C. O možnosti vnútroštátnych správnych orgánov odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní a v dôsledku toho prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie z dôvodu faktickej nemožnosti vyvolanej pandémiou

47. Ako som už uviedol v rámci mojich úvodných poznámok, posúdenie, či vnútroštátne správne orgány majú takúto možnosť, pretože fakticky nedokážu uskutočniť odovzdanie z dôvodu pandémie COVID-19, je hlavnou otázkou v prejednávaných veciach.

48. S cieľom odpovedať na túto otázku treba pomocou metód výkladu uznaných v judikatúre Súdneho dvora určiť, či také opatrenie, aké prijali nemecké orgány vo veciach samých, patrí do pôsobnosti článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III.

1. Uplatnenie výkladových metód uznaných v judikatúre

49. V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora z požiadavky jednotného uplatňovania práva Únie vyplýva, že ak ustanovenie práva Únie neobsahuje nijaký odkaz na právo členských štátov, pokiaľ ide o konkrétny pojem, tento pojem si vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie dotknutého ustanovenia, ale aj jeho kontext a cieľ sledovaný právnou úpravou, ktorej súčasťou je toto ustanovenie. [12]

a) Doslovný výklad

50. Zo znenia článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III vyplýva, že toto ustanovenie sa týka správnych rozhodnutí prijatých v súvislosti s odvolaním dotknutej osoby. Podľa tohto ustanovenia totiž príslušné orgány členského štátu môžu bez návrhu rozhodnúť, že „výkon

[11] Rozsudok z 13. septembra 2017, Khir Amayry (C-60/16, EU:C:2017:675, body 70 a 71).

[12] Rozsudok z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 55).

rozhodnutia o odovzdaní sa odloží *do prijatia rozhodnutia* o odvolaní alebo preskúmaní“ [13]. Samotné znenie tohto ustanovenia teda jasne predpokladá *existujúci vzťah medzi odvolaním, ktoré podala dotknutá osoba, a rozhodnutím orgánov o odklade výkonu*.

51. Na rozdiel od tvrdení nemeckej vlády uvedených v jej pripomienkach sa tento vzťah neobmedzuje len na časové hľadisko. Na základe preskúmania jednotlivých jazykových verzií možno vykladať článok 27 ods. 4 nariadenia Dublin III v tom zmysle, že rozhodnutie o odklade sa musí prijať *s cieľom chrániť právne postavenie* žiadateľa o azyl počas celej doby konania o odvolaní alebo preskúmaní. [14] Takýto záver podporujú aj ďalšie metódy výkladu.

b) Systematický výklad

52. Systematické postavenie článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III potvrdzuje, že týmto ustanovením môžu byť dotknuté len správne rozhodnutia o odklade výkonu, ktoré sú *vedľajšie vo vzťahu k odvolaniu* dotknutej osoby. Ako vyplýva z názvu tohto ustanovenia („Opravné prostriedky“) a z odseku 1 článku 27 tohto nariadenia, uvedený článok upravuje odvolania podané dotknutou osobou. To znamená, že článok 27 ods. 4 uvedeného nariadenia sa môže týkať *výlučne správnych rozhodnutí prijatých vo vzťahu k takémuto odvolaniu*.

53. Aj pozícia tohto ustanovenia v rámci štruktúry nariadenia Dublin III podporuje potrebu existencie takéhoto vzťahu. Konkrétne skutočnosť, že predmetné ustanovenie patrí do oddielu IV („Procesné záruky“), umožňuje zdôrazniť legislatívny cieľ uvedený v odôvodnení 19 tohto nariadenia, ktorým je zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb prijatím procesných a právnych záruk, ako aj priznaním práva na účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiam o odovzdaní do zodpovedného členského štátu najmä podľa článku 47 Charty.

c) Teleologický výklad

1) Úvahy týkajúce sa cieľa spočívajúceho v zaručení účinnej súdnej ochrany

54. V rámci teleologického výkladu je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor taktiež zdôraznil význam odkladu výkonu rozhodnutia o odovzdaní, o ktorý dotknutá osoba požiadala pred súdom v rámci uplatnenia článku 27 ods. 3 až 6 nariadenia Dublin III. Súdny dvor vo svojej judikatúre totiž konštatoval, že normotvorca Únie sa rozhodol zapojiť žiadateľov o azyl do tohto procesu, keď členským štátom uložil povinnosť zaručiť týmto žiadateľom právo na účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiu o odovzdaní, ktoré môže byť prijaté po skončení konania. [15]

55. Z dôvodov uvedených v predchádzajúcich bodoch som presvedčený, že možnosť poskytnutú vnútroštátnym správnym orgánom na základe článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, a to bez návrhu rozhodnúť o odklade výkonu rozhodnutia o odovzdaní, *nemožno oddeliť od jej funkcie, ktorou je zaručiť účinnú súdnu ochranu* dotknutej osobe.

[13] Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

[14] Pozri jazykové verzie v španielskom („para suspender… hasta la resolución del recurso o revision“), dánskom („udsætte… indtil resultatet af klagen eller indbringelsen foreligger“), nemeckom („um… bis zum Abschluss des Rechtsbehelfs oder der Überprüfung auszusetzen“), estónskom („kuni vaidlustamise või läbivaatamise tulemuse selgumiseni“), anglickom („to suspend… pending the outcome of the appeal or review“), talianskom („sospendere… in attesa dell’esito del ricorso o della revisione“), holandskom („… op te schorten in afwachting van de uitkomst van het beroep of het bezwaar“) a portugalskom jazyku („suspender… enquanto se aguarda o resultado do recurso ou da revisão“).

[15] Rozsudok zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, body 50 až 52).

56. Domnievam sa preto, že príliš široký výklad článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, ktorý by umožňoval vnútroštátnym správnym orgánom odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní bez ohľadu na odvolanie podané dotknutou osobou, by nevyhnutne viedol k tomu, že by sa tieto orgány z akéhokoľvek dôvodu mohli rozhodnúť oddialiť odovzdanie dotknutej osoby do zodpovedného členského štátu bez toho, aby mal takýto postup dôsledky na prenesenie zodpovednosti za preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu z jedného členského štátu na druhý.

57. Zastávam však názor, že takáto situácia by práve odporovala cieľom sledovaným nariadením Dublin III, a to upraviť metódu umožňujúcu rýchle určenie zodpovedného štátu bez toho, aby bol dotknutý cieľ rýchleho vybavenia žiadostí o azyl uvedený v odôvodnení 5 tohto nariadenia. Žiadateľ o azyl by bol totiž ponechaný na vôľu vnútroštátnych správnych orgánov, ktoré by mohli predĺžiť čakaciu dobu, hoci by tento čas mohli využiť efektívnejšie na posúdenie žiadosti o azyl.

58. Okrem toho sa domnievam, že predĺženie šesťmesačnej lehoty stanovenej na výkon odovzdania *možno odôvodniť záujmom dotknutej osoby na objasnení zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní súdnym orgánom* a nie akýmkoľvek záujmom správnych orgánov na odklade výkonu rozhodnutia. Treba totiž poznamenať, že Súdny dvor opakovane zdôraznil, že „normotvorca Únie nemal v úmysle obetovať súdnu ochranu žiadateľov o azyl požiadavke rýchleho vybavenia žiadostí o azyl“ [16]. Z uvedeného vyplýva, že Súdny dvor nemal nikdy v úmysle priznať vnútroštátnym správnym orgánom neobmedzenú mieru voľnej úvahy pri výkone ich právomocí. Uvedené platí najmä pre možnosť priznanú článkom 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, ktorý tak ako uvádza aj sám vnútroštátny súd, určitým spôsobom obmedzuje široký priestor pre postup podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

59. Zastávam preto názor, že výklad tohto ustanovenia, ktorý by vnútroštátnym správnym orgánom z dôvodu praktických ťažkostí, s ktorými sa stretli pri výkone svojej činnosti, bez ohľadu na ich povahu umožňoval, aby podľa vlastného uváženia prerušili plynutie lehoty na odovzdanie, by nebol v súlade so systémom prijatým na základe nariadenia Dublin III.

2) Úvahy o povinnosti znášať nebezpečenstvo prípadnej faktickej nemožnosti odovzdania

60. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podobné názorné prípady už boli predmetom právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie, resp. boli uznané v judikatúre Súdneho dvora, pričom v rámci týchto prípadov bolo stanovené, že zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa musí preniesť na žiadajúci členský štát. Podľa môjho názoru je na účely posúdenia v tejto veci relevantné uviesť dva prípady, keď faktická nemožnosť odovzdania žiadateľa o azyl viedla k takémuto preneseniu zodpovednosti.

61. Na jednej strane ide o prípad uvedený v článku 3 ods. 2 nariadenia Dublin III, ktorý stanovuje, že členský štát, ktorý určí zodpovedný členský štát za preskúmanie žiadosti o azyl, sa sám stáva zodpovedným štátom, ak osobu nemožno odovzdať, pretože existujú „*systémové chyby*, na základe ktorých hrozí žiadateľom neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie“ v členskom štáte, ktorý bol primárne určený za zodpovedný. V tomto ohľade je potrebné zdôrazniť, že toto ustanovenie kodifikuje judikatúru Súdneho dvora, ako vyplýva z konaní vo veciach N. S. a i. [17]

[16] Rozsudok zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, bod 57).

[17] Rozsudok z 21. decembra 2011 (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865).

62. Na druhej strane zdôrazňujem, že Súdny dvor už v rozsudku vo veci C. K. a i. rozhodol, že v situácii, keď by zdravotný stav dotknutého žiadateľa o azyl neumožňoval žiadajúcemu členskému štátu pristúpiť k jeho odovzdaniu pred uplynutím šesťmesačnej lehoty upravenej v článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III, by bol zodpovedný členský štát zbavený svojej povinnosti prevziať dotknutú osobu a zodpovednosť by sa potom preniesla na žiadajúci členský štát v súlade s odsekom 2 tohto článku. [18]

63. Tieto príklady poukazujú na jasný zámer normotvorcu Únie, ktorým bolo uložiť žiadajúcemu členskému štátu povinnosť *znášať prípadné nebezpečenstvo faktickej nemožnosti odovzdať* žiadateľa o azyl do členského štátu, ktorý je v zásade príslušný na posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. [19] Ako už bolo uvedené vyššie, [20] takáto forma nebezpečenstva by nemala negatívne ovplyvniť právo dotknutej osoby na prejednanie jej žiadosti v čo najkratšom čase.

64. Práve prerušenie plynutia lehoty žiadajúcim členským štátom, pravdepodobne *sine die*, v prípade najmenších ťažkostí pri výkone rozhodnutia o odovzdaní by však odporovalo takémuto cieľu. Ak by sa členským štátom umožnilo porušiť ich povinnosti tým, že by zabránili preneseniu zodpovednosti podľa článku 29 ods. 2 tohto nariadenia, opomenulo by sa riešenie uprednostňované normotvorcom Únie v súvislosti s rozdelením rizík v rámci riadenia systému zavedeného nariadením Dublin III.

65. Úvahy, ktoré som uviedol vyššie, platia predovšetkým v situácii, o akú ide vo veciach samých, keď zdravotnú krízu celosvetového rozmeru, ktorú ako prípad *vyššej moci* nemožno pripísať ani žiadateľovi o azyl, ani členskému štátu, ktorý je v zásade príslušný na vybavenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. S ohľadom na vyššie uvedené úvahy si systém zavedený nariadením Dublin III vyžaduje, aby bol členský štát, ktorý rozhodol o vyhostení žiadateľa o azyl, členským štátom, ktorý znáša nebezpečenstvo prípadnej faktickej nemožnosti pristúpiť k takémuto odovzdaniu.

66. Takáto situácia sa totiž podstatne nelíši od iných situácií, ktoré sa považujú za prípad vyššej moci a ktoré by mohli byť dôvodom zlyhania takéhoto odovzdávacieho postupu, ako napríklad náhla choroba dotknutej osoby, neočakávaná technická porucha lietadla použitého pri odovzdaní alebo náhla zmena počasia, ktorá znemožní prevoz. [21] V súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania by sa s takýmito situáciami, ktoré sú vo veľkej miere porovnateľné, nemalo zaobchádzať odlišne. [22]

67. Okrem toho sa podľa môjho názoru treba zamerať na skutočnosť, že Komisia vo svojich usmerneniach týkajúcich sa vykonávania príslušných ustanovení EÚ v oblasti konaní o azyle a návrate a presídľovania z dôvodu pandémie COVID-19 [23] výslovne uznáva ťažkosti, s ktorými sa

[18] Rozsudok zo16. februára 2017 (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 89).

[19] WERDERMANN, D.: Dublin-Überstellungsfristen in der Coronakrise: Die Taschenspielertricks des BAMF. In: *Legal Tribune Online*. 9. apríl 2020. Tento autor sa domnieva, že dôvody nemožnosti odovzdania, ktoré odôvodňujú predĺženie lehoty, boli upravené vyčerpávajúcim spôsobom v článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III. Konkrétnejšie ide o prípad uväznenia a úteku žiadateľa o azyl. Vo všetkých ostatných prípadoch členský štát, ktorý nemôže dodržať túto lehotu, znáša nebezpečenstvo prípadnej faktickej nemožnosti odovzdania a prednostne sa uplatní právo žiadateľa o azyl na rýchle posúdenie jeho žiadosti o ochranu.

[20] Pozri bod 57 vyššie.

[21] PETTERSON, P.: Abschiebungen und Corona – Auswirkungen der Pandemie auf die Asylrechtsprechung. In: *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*. 2020, č. 7, s. 232. Tento autor zastáva názor, že skutočnosť, že sa členský štát nedokáže postarať o osoby z dôvodu pandémie, predstavuje prípad vyššej moci.

[22] Rozsudok z 15. apríla 2010, Gualtieri/Komisia (C-485/08 P, EU:C:2010:188, bod 70).

[23] Oznámenie Komisie: Ochorenie COVID-19: Usmernenie týkajúce sa vykonávania príslušných ustanovení EÚ v oblasti konaní o azyle a návrate a presídľovania 2020/C 126/02 (Ú. v. EÚ C 126, 2020, s. 12).

stretávajú členské štáty v tejto súvislosti. Ako už bolo uvedené, je však potrebné poznamenať, že Komisia zdôrazňuje potrebu *„obnoviť transfery ihneď, ako to bude prakticky možné* vzhľadom na meniace sa okolnosti“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

68. Usmernenie Komisie uvedené vo vyššie citovanom dokumente, v zmysle ktorého „ak sa transfer do zodpovedného členského štátu nevykoná v rámci uplatniteľnej lehoty, zodpovednosť *sa presúva na členský štát, ktorý požiadal o presun* podľa článku 29 ods. 2 [nariadenia Dublin III]“, je podľa môjho názoru obzvlášť relevantné v rámci posúdenia prejednávaných vecí. Toto tvrdenie treba vykladať v spojení s posúdením uvedeným v tom istom odseku, v zmysle ktorého *„žiadne ustanovenie uvedeného nariadenia neumožňuje odchýliť sa* od tohto pravidla v takej situácii, aká vyplýva z pandémie COVID-19“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Takéto posúdenie je podľa môjho názoru správne a okrem iného potvrdzuje výklad, ktorý navrhujem v týchto návrhoch. [24]

3) Úvahy o právnej istote v rámci riadenia spoločného európskeho azylového systému

69. Považujem za potrebné v tejto súvislosti uviesť ešte dva prípady dočasnej faktickej nemožnosti, ktoré už boli predmetom úpravy prijatej normotvorcom Únie a v prípade ktorých článok 29 ods. 2 nariadenia Dublin III nepredpokladá prerušenie lehoty *sine die*, ale stanovuje predĺženie lehoty na odovzdanie najviac na dobu jedného roka, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť z dôvodu uväznenia dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku. Tieto príklady sú dôkazom toho, že normotvorca Únie mal za cieľ *stanoviť jasné lehoty v záujme právnej istoty*, keď postupy v rámci spoločného európskeho azylového systému upravil dostatočne predvídateľným spôsobom pre všetky členské štáty.

70. Takéto prípady, ktoré boli predmetom osobitnej právnej úpravy, podporujú záver, že v zmysle posúdenia, ku ktorému dospel normotvorca Únie, sa od cieľa rýchleho postupu možno odchýliť len výnimočne, a to z určitých dôvodov, ktoré možno považovať za opodstatnené. K takýmto dôvodom patrí napríklad správanie sa (uväznenie a útek), ktoré možno pripísať žiadateľovi o azyl. Iným dôvodom je napríklad potreba *zabezpečiť mu účinnú súdnu ochranu*, ako vyplýva zo vzťahu medzi článkom 27 ods. 3 a 4 na jednej strane a článkom 29 ods. 1 nariadenia Dublin III na strane druhej. Inými slovami, cieľ rýchlosti postupu musí ustúpiť iným záujmom chráneným normotvorcom. Naproti tomu v prípade okolností, ktoré nemožno pripísať žiadateľovi, resp. ktoré nesúvisia so súdnou ochranou, prináleží skôr žiadajúcemu členskému štátu, aby znášal riziko, že odovzdanie sa stane prípadne nemožným alebo prinajmenšom je jeho organizácia náročná. [25]

71. Zastávam preto názor, že úvahy vnútroštátneho súdu, ktoré poukazujú na existenciu „nechcenej právnej medzery“ vedúcej k analogickému uplatneniu článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III a k schváleniu prerušenia lehoty na odovzdanie stanovenej článkom 29 ods. 1 tohto nariadenia, nie sú odôvodnené. Naopak, príklady uvedené v predchádzajúcich bodoch svedčia

[24] NEUMANN, C.: Offene Fragen rund um die Aussetzung der sofortigen Vollziehung in Dublin-Verfahren durch das BAMF. In: *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*. 2020, č. 9, s. 319. Tento autor sa domnieva, že zdravotná situácia neodôvodňuje prerušenie plynutia lehôt na odovzdanie upravených v nariadení Dublin III. Autor sa vyjadruje aj proti analogickému uplatneniu z dôvodu, že podľa jeho názoru neexistuje nijaká právna medzera. Usmernenia Komisie vykladá v tom zmysle, že vyššie uvedené lehoty nepodliehajú vôli členských štátov ani ich diskrečnej právomoci.

[25] Pozri v tomto zmysle LEHNERT, M., WERDERMANN, D.: Aussetzungen der Dublin-Überstellungen durch das Bundesamt für Migration und Flüchtlinge während der Corona-Krise. In: *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht*. 2020, zv. 39, č. 18, s. 1310.

v prospech výkladu podporujúceho prechod *zodpovednosti na žiadajúci členský štát, ak sa odovzdanie nevykoná v lehote šiestich mesiacov*, v súlade s článkom 29 ods. 2 predmetného nariadenia.

72. Súhlasím preto s pochybnosťami, ktoré vyjadrila švajčiarska vláda v súvislosti s neprimerane širokým výkladom pôsobnosti článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III. Konkrétne sa domnievam, že v prípade, ak by sa vnútroštátnym správnym orgánom umožnilo odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní „na neurčito“ (v nemeckom jazyku „bis auf Weiteres“), a teda prinajmenšom v danom okamihu na neurčito, by bol takýto postup *v rozpore s požiadavkou právnej istoty*, pretože členské štáty, ktoré sú členmi dublinského systému, by sa nemohli spoliehať na pevne stanovené lehoty.

73. Iné neistoty by okrem iného vyplývali aj z tej skutočnosti, že v rámci výkladu navrhovaného vnútroštátnym súdom by členské štáty, ktoré sú členmi dublinského systému, mohli v súčasnosti namietať existenciu faktických prekážok odovzdania, čo by v každom prípade viedlo k prerušeniu lehoty na odovzdanie, ktorá by začala plynúť až vtedy, keď by bolo opäť možné pristúpiť k odovzdaniu. Hrozí však, že takýto výklad by viedol k významným problémom v otázkach rozdelenia právomoci medzi dotknuté členské štáty. Riadne fungovanie spoločného európskeho azylového systému by preto bolo *výrazne narušené*.

2. Predbežný záver

74. Z vyššie uvedených dôvodov sa domnievam, že článok 27 ods. 4 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na rozhodnutia o odklade výkonu prijaté vnútroštátnymi správnymi orgánmi z dôvodu, že existovali *pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní, ktoré vznikli v rámci odvolania podaného dotknutou osobou*. Toto ustanovenie sa naopak nevzťahuje na rozhodnutia vnútroštátnych správnych orgánov prijaté z iných dôvodov, ku ktorým patrí predovšetkým záujem týchto orgánov na odložení výkonu rozhodnutia s cieľom zabrániť preneseniu zodpovednosti na žiadajúci členský štát.

D. O dôvodoch uvádzaných nemeckými správnymi orgánmi, ktoré rozhodli o odklade výkonu rozhodnutia o odovzdaní žalobcov vo veciach samých

1. Údajná faktická nemožnosť výkonu rozhodnutia, z ktorej by mohla vyplývať nezákonnosť rozhodnutia o odovzdaní

75. Vzniká aj ďalšia otázka, či údajná faktická nemožnosť výkonu odovzdania žiadateľa o azyl z dôvodu pandémie COVID-19 v prípade skutkových okolností opísaných vnútroštátnym súdom predstavuje legitímny dôvod, na základe ktorého by sa vnútroštátne orgány mohli odvolávať na uvedené ustanovenia. S cieľom odpovedať na túto otázku je potrebné posúdiť, či rozhodnutie prijaté nemeckými správnymi orgánmi vo veciach samých patrí do pôsobnosti článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, definovaného v bode 74 vyššie.

76. Ako som už vysvetlil v predchádzajúcich bodoch, v rámci posúdenia pôsobnosti článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III je rozhodujúce, či boli pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní týkajúce sa nemožnosti odovzdania z dôvodu pandémie COVID-19 *namietnuté v rámci odvolania* predloženého dotknutou osobou.

77. Podľa informácií predložených vnútroštátnym súdom odklad výkonu nariadený nemeckými orgánmi súvisel so súdnou ochranou v prípade dočasnej nemožnosti odovzdania, pretože vyhostenie možno nariadiť len vtedy, ak sa zistí, že k nemu možno pristúpiť. Vnútroštátny súd vysvetľuje, že v súlade s nemeckým právom v prípade, ak vyhostenie nie je možné vykonať, zákonnosť rozhodnutia o vyhostení vyvoláva pochybnosti. Takúto argumentáciu možno vykladať v tom zmysle, že odkladom výkonu rozhodnutia sa Úrad snažil vyhnúť *výkonu nezákonného správneho rozhodnutia*.

78. Preskúmanie okolností sporov vo veciach samých ma však privádza k záveru, že nemecké správne orgány mohli v skutočnosti odložiť výkon odovzdania žalobcov vo veciach samých z dôvodov, ktoré nie sú upravené v článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III. Na základe niektorých skutočností sa totiž možno domnievať, že uvedené správne orgány prijali opatrenie, ktoré nepatrí do vecnej pôsobnosti tohto ustanovenia. Najskôr vysvetlím môj názor v rámci posúdenia, ktorého cieľom je určiť *hranice, ktoré právo Únie stanovuje pre mieru voľnej úvahy členských štátov pri uplatňovaní tohto ustanovenia*. Následne uvediem skutočnosti, ktoré podľa môjho názoru vyvolávajú pochybnosti o jeho správnom uplatnení.

2. Požiadavka „odvolania“ alebo „návrhu na preskúmanie“ v konaní pred vnútroštátnym správnym „súdom“

79. Na úvod treba zdôrazniť, že článok 27 ods. 4 nariadenia Dublin III jasne stanovuje, že „príslušné orgány môžu bez návrhu rozhodnúť, že výkon rozhodnutia o odovzdaní sa odloží *do prijatia rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní*“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Ako už bolo uvedené vyššie [26], citované ustanovenie vnútroštátnym správnym orgánom umožňuje, aby prihliadli na cieľ, ktorým je zabezpečiť žiadateľovi o azyl účinnú súdnu ochranu.

80. V tomto ohľade je potrebné poznamenať že tak, ako vyplýva po prvé z terminológie použitej v uvedenom ustanovení a po druhé z jeho výkladu v spojení s jeho odsekom 1 („na súde“), samotné správne orgány nemôžu rozhodnúť o takomto „odvolaní“ alebo takomto „návrhu na preskúmanie“, pričom len príslušný súd rozhodujúci v spore má takúto právomoc. Inými slovami, správne orgány môžu pristúpiť k *odkladu výkonu* rozhodnutia bez návrhu, ale nie k samotnému *súdnemu preskúmaniu*, v súvislosti s ktorým sa takéto opatrenie prijíma.

81. Odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní, o ktorom rozhodli vnútroštátne správne orgány bez toho, aby prebiehalo sporové súdne konanie, preto nemožno považovať za opatrenie vychádzajúce z vyššie uvedeného právneho základu, keďže nebude prijaté *„do prijatia rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní*“. Uvedený odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní sa preto nemôže spájať s prerušením plynutia lehoty na odovzdanie podľa článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III. Uvedené platí aj v prípade neskôr prijatého rozhodnutia o odklade výkonu, teda až po vyhlásení konečného rozsudku príslušným súdom.

82. Na otázku položenú počas pojednávania týkajúcu sa pôsobnosti dotknutej správnej praxe Úradu v prejednávanej veci nemecká vláda ubezpečila, že výkon rozhodnutí týkajúcich sa žiadateľov o azyl nebol prerušený vo vzťahu ku všetkým žiadateľom, ale *výlučne vo vzťahu k tým, ktorí podali odvolanie na vnútroštátne správne súdy*. O takýto prípad ide okrem iného aj v situácii žalobcov vo veciach samých. V tomto štádiu posúdenia treba preto konštatovať, že v prejednávanej veci bola splnená základná podmienka na uplatnenie článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III týkajúca sa existencie prebiehajúceho odvolacieho konania.

[26] Pozri bod 55 vyššie.

3. Odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní „na neurčito“ presahuje hranice stanovené právom Únie

83. Aj keď je nariadenie Dublin III priamo uplatniteľné v členských štátoch, táto skutočnosť nič nemení na tom, že viaceré z jeho ustanovení si na účely jeho riadneho vykonania vyžadujú použitie ustanovení vnútroštátneho práva. O takúto situáciu ide najmä v prípade vnútroštátnych procesných ustanovení, ktoré sa majú vykladať v súlade so znením a cieľmi práva Únie. Ako vyplýva aj z rozboru uvedeného vyššie,[27] článok 27 ods. 4 nariadenia Dublin III si vyžaduje, aby existovala bezprostredná súvislosť medzi odvolaním proti rozhodnutiu o odovzdaní predloženým súdu a odkladným účinkom priznaným správnymi orgánmi. Pojem *„do prijatia rozhodnutia* o odvolaní“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát) naznačuje, že rozhodnutie o odklade výkonu rozhodnutia o odovzdaní *musí byť účinné až do skončenia prebiehajúceho súdneho konania*.

84. V tomto ohľade treba poznamenať, že Úrad odložil výkon nariadení o vyhostení „na neurčito“ podľa § 80 ods. 4 Správneho súdneho poriadku. Vzhľadom na to je potrebné predpokladať, že sporné rozhodnutie o odovzdaní sa vykoná v okamihu, keď to bude podľa Úradu vhodné. Slovné spojenie „na neurčito“ zahŕňa zo sémantického hľadiska uznanie *širokého priestoru pre voľnú úvahu*, ktorá podľa môjho názoru výrazne prekračuje hranice právomoci, ktorú článok 27 ods. 4 nariadenia Dublin III priznáva vnútroštátnym správnym orgánom.

85. Na rozdiel od znenia tohto ustanovenia si totiž odklad vyhostenia podľa § 80 ods. 4 Správneho súdneho poriadku nevyžaduje podanie „odvolania“, resp. „návrhu na preskúmanie“ na súd. Okrem toho slovné spojenie „na neurčito“ predpokladá, že sa nariadi odklad výkonu správneho rozhodnutia s výhradou neskoršieho rozhodnutia, ktoré *sa ponechá výlučne na voľnú úvahu správnych orgánov*.[28]

86. Bez presných informácií možno logicky predpokladať, že táto diskrečná právomoc, na ktorú sa v prejednávanej veci odvolávajú správne orgány, zahŕňa aj možnosť *stanoviť dĺžku trvania odkladu výkonu*, zatiaľ čo článok 27 ods. 4 nariadenia Dublin III takýto odklad výkonu pripúšťa len *„do prijatia rozhodnutia* o odvolaní alebo preskúmaní“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát), t. j. v *priebehu sporu*, pričom sa má takýmto spôsobom zaručiť, aby nebol žiadateľ o azyl vrátený na hranice skôr, ako príslušný súd rozhodne o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní. Priestor pre voľnú úvahu, ktorý normotvorca Únie priznal vnútroštátnym správnym orgánom, sleduje teda *konkrétny cieľ* a je v zásade *časovo obmedzený*. Tieto hľadiská ma utvrdzujú v presvedčení, že existujú zásadné rozdiely medzi prístupom, ktorý uplatňuje Úrad, a normatívnym rámcom upraveným v práve Únie.

87. Konkrétnejšie nemožno vylúčiť, že odklad výkonu rozhodnutí o odovzdaní bude odôvodnený vlastnými záujmami správnych orgánov a najmä *cieľom zabrániť preneseniu zodpovednosti* na žiadajúci členský štát, konkrétne v prejednávaných veciach, na Spolkovú republiku Nemecko v súlade s článkom 29 ods. 1 nariadenia Dublin III, a to z dôvodu ťažkostí správnych orgánov

[27] Pozri body 47 až 74 vyššie.

[28] NEUMANN, C.: Offene Fragen rund um die Aussetzung der sofortigen Vollziehung in Dublin-Verfahren durch das BAMF. In: *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*. 2020, č. 9, s. 318. Tento autor uznáva, že v situácii pandémie môžu vzniknúť pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní. Domnieva sa však, že odklad výkonu na základe § 80 ods. 4 Správneho súdneho poriadku nemá skutočne za cieľ zaručiť súdne preskúmanie, ale skôr umožniť správnym orgánov, aby obnovili odovzdávania po zrušení rozhodnutia o odklade výkonu akonáhle pominú praktické ťažkosti súvisiace s pandémiou.

tohto členských štátov vykonať včasné odovzdanie počas zdravotnej krízy.[29] Prerušenie plynutia šesťmesačnej lehoty podľa článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III by správnym orgánom poskytlo „dodatočný čas“ na výkon odovzdania.

88. Takýto predpoklad podľa môjho názoru prinajmenšom sčasti podporujú aj vysvetlenia žalobcov vo veciach samých, ktorí počas pojednávania poukázali na organizačné výzvy, s ktorými sa stretli nemecké orgány. Uplatnenie článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III odôvodnené takýmto druhom úvah by však odporovalo cieľom včasného vybavenia žiadostí o azyl v zmysle odôvodnenia 5 tohto nariadenia.[30] Odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní na *neurčitú dobu* by totiž viedol k neprimeranému predĺženiu čakacej doby dotknutej osoby, hoci tento čas by bolo možné využiť na preskúmanie žiadosti o azyl.

89. Ako správne zdôraznila Komisia na pojednávaní, je neprijateľné, aby sa osoba, ktorá žiada o medzinárodnú ochranu, dlhodobo ponechala v právnej neistote. Okrem toho je potrebné zohľadniť aj tú skutočnosť, že keďže s dostatočnou istotou nemožno predpokladať vývoj svetovej pandémie, akou je pandémia COVID-19, prístup, ktorý uplatnil Úrad, by v praxi viedol k odkladu *sine die* a paralyzácii spoločného európskeho azylového systému. Je však zjavné, že takýto výsledok nie je vôbec žiadúci. Uvedený prístup by ohrozil právnu istotu a narušil by riadne fungovanie spoločného európskeho azylového systému.[31]

4. Hlavným cieľom odkladu výkonu rozhodnutia o odovzdaní nemôže byť vyhýbanie sa zodpovednosti žiadajúceho štátu

90. Presnejšie, čo sa týka konkrétnych dôvodov, ktoré Úrad viedli k odloženiu výkonu rozhodnutí o odovzdaní, poznamenávam, že argumentácia nemeckej vlády a vnútroštátneho súdu, ktorá sa snaží vyzdvihnúť *prednosť záujmu členského štátu, ktorý má v úmysle pristúpiť k odovzdaniu, pred záujmom žiadateľa o azyl*, je do určitej miery v rozpore s odôvodnením uvádzaným touto vládou, v zmysle ktorého bolo vyššie uvedené rozhodnutie o odklade prijaté s cieľom zaručiť žiadateľovi o azyl účinnú súdnu ochranu. Takýto nesúlad v argumentácii vyvoláva pochybnosti, pokiaľ ide o skutočné dôvody Úradu.

91. Je navyše potrebné poznamenať, že z rozhodnutí vnútroštátneho súdu vyplýva, že rozhodnutie Úradu o odklade výkonu odovzdania bolo vydané až po tom, čo nemecký súd zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia podaný žalobcami, ktorí žiadali o to, aby sa ich odvolaniu priznal odkladný účinok. Z uvedeného vyplýva, že príslušný súd sa vyjadril ako prvý, pričom neuznal potrebu priznať žalobcom vo veciach samých predbežnú ochranu. Možno sa preto logicky domnievať, že *toto súdne rozhodnutie bolo odôvodnené podstatne odlišným spôsobom ako rozhodnutie*, ktoré neskôr – t. j. počas sanitárnej krízy – prijali správne orgány.

92. Rozhodnutie Úradu o prerušení výkonu rozhodnutia o odovzdaní preto podľa môjho názoru *nebolo prijaté s úmyslom počkať na „skončenie“ súdneho konania*, ako sa vyžaduje podľa článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, ale na základe iných pohnútok, než sú tie, ktoré sa uvádzajú v tomto ustanovení, teda s cieľom zabrániť prechodu zodpovednosti v súlade s článkom 29 ods. 1

[29] PETTERSON, P.: Abschiebungen und Corona – Auswirkungen der Pandemie auf die Asylrechtsprechung. In: *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*. 2020, č. 7, s. 232. Tento autor zastáva názor, že vnútroštátny správny orgán nemôže svojvoľne prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie. Táto lehota je potrebná na splnenie podmienok podľa článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, konkrétne na účely zaručenia súdnej ochrany žiadateľa o azyl. Odklad výkonu s jediným cieľom prerušiť plynutie lehoty by bol skôr „zneužitím práva“. Autor sa domnieva, že prístup uplatnený Úradom nemá za cieľ zaručiť súdnu ochranu.

[30] Pozri bod 57 vyššie.

[31] Pozri bod 69 a nasl. vyššie.

nariadenia Dublin III. V takomto prípade by existencia prípadného sporu vedeného pred súdom bola len *náhodnou okolnosťou*.[32] Z tohto pohľadu tvrdenie uvádzané nemeckou vládou, v zmysle ktorého by nemecké správne orgány napokon „vyhoveli žiadosti o súdnu ochranu žalobcov vo veciach samých“ podľa môjho názoru nevyznieva presvedčivo.

93. Za týchto okolností vzniká otázka, či by nebolo bývalo vhodnejšie s ohľadom na faktickú nemožnosť pristúpiť k odovzdaniu, zrušiť rozhodnutie o vyhostení prijaté proti dotknutej osobe a prijať zodpovednosť za preskúmanie jej žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa diskrečnej doložky článku 17 ods. 1 nariadenia Dublin III. Treba pripomenúť, že v súlade s článkom 67 ods. 2 a článkom 80 ZFEÚ je systém spoločného európskeho azylu, do ktorého rámca patrí aj nariadenie Dublin III, založený na „solidarite členských štátov“ a „rovnomernom rozdelení zodpovedností“ medzi tieto štáty. Ako vyplýva z odôvodnenia 22 tohto nariadenia, táto solidarita tvorí „kľúčový prvok“ tohto systému. Navrhovaný prístup by bol prejavom väčšej solidarity, konkrétne vo vzťahu k členským štátom, ktoré niekedy čelia dôsledkom jednak sanitárnej krízy a jednak veľkému prílivu migrantov.[33]

94. Samozrejme nemožno vylúčiť, že v prípade, ak pred vnútroštátnym súdom prebieha sporové konanie, môže byť aj tvrdenie o faktickej nemožnosti vykonať rozhodnutie o odovzdaní predmetom prebiehajúceho sporu pred príslušným súdom. Uvedené si však vyžaduje, aby *vnútroštátne procesné právo umožňovalo účastníkom konania uviesť takéto tvrdenie v rámci predmetného sporu*. V takomto prípade by bolo možné tvrdiť, že rozhodnutie o odklade výkonu bolo skutočne prijaté *„do prijatia rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní“* v zmysle článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Ako som už vysvetlil vyššie[34], toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že sa týka rozhodnutí o odklade výkonu, ktoré prijali vnútroštátne správne orgány z dôvodu pochybností vyjadrených v odvolaní podanom dotknutou osobou v súvislosti so zákonnosťou rozhodnutia o odovzdaní.

95. V tejto súvislosti stačí uviesť, že čo sa týka sporov vo veciach samých, nič nenaznačuje tomu, že by údajná nezákonnosť vyplývajúca z faktickej nemožnosti vykonať odovzdanie, bola namietnutá v rámci odvolania, ktoré podali žalobcovia vo veciach samých. V každom prípade rozhodnutia vo veciach samých neobsahujú nijakú presnú informáciu v tomto ohľade. Domnievam sa preto, že v takomto prípade nie sú v prejednávanej veci splnené podmienky uplatnenia článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III.

96. Vzhľadom na uvedené som presvedčený, že prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil skutkové okolnosti a s dostatočnou mierou istoty zistil, či odôvodnenie uvádzané Úradom v súvislosti s prerušením výkonu rozhodnutí o odovzdaní *spočívalo výlučne v snahe zabrániť preneseniu zodpovednosti* na Spolkovú republiku Nemecko podľa článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III z dôvodu ťažkostí, s ktorými sa nemecké správne orgány stretli v rámci výkonu

[32] LEHNERT, M., WERDERMANN, D.: Aussetzungen der Dublin-Überstellungen durch das Bundesamt für Migration und Flüchtlinge während der Corona-Krise. In: *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht*. 2020, zv. 39, č. 18, s. 1310 a 1311. Títo autori tvrdia, že rozhodnutie o odklade výkonu rozhodnutí o odovzdaní nebolo prijaté *„z dôvodu* odvolania“ ale skôr *„pri príležitosti* odvolania“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Podľa týchto autorov z rozhodnutí o odklade výkonu nemožno zistiť dôvod na strane dotknutých osôb, ktorý by odôvodňoval odchýlenie sa od cieľa rýchleho vybavenia veci.

[33] Pozri rozsudok z 26. júla 2017, Jafari (C-646/16, EU:C:2017:586, bod 100).

[34] Pozri bod 74 vyššie.

včasného odovzdania počas zdravotnej krízy alebo v rámci *zabezpečenia účinnej súdnej ochrany* žalobcom vo veciach samých.[35] V prvom prípade by malo byť prerušenie plynutia lehoty na odovzdanie vylúčené.

97. V druhom prípade by *možnosť prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie mala podliehať určitým podmienkam*. Konkrétne by mal mať Úrad právo odvolávať sa na článok 27 ods. 4 a článok 29 ods. 1 nariadenia Dublin III z dôvodu dočasnej faktickej nemožnosti vykonať odovzdanie z dôvodu pandémie COVID-19 len vtedy, ak bolo rozhodnutie o odklade výkonu prijaté z dôvodu pochybností o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní, ktoré vznikli počas konania o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo o návrhu na preskúmanie rozhodnutia o odovzdaní dotknutej osoby.

5. Predbežný záver

98. Na základe niektorých skutočností sa možno domnievať, že Úrad mohol odložiť výkon rozhodnutí o odovzdaní s cieľom vyhnúť sa preneseniu zodpovednosti po uplynutí lehoty šiestich mesiacov upravenej v článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III, a to z dôvodu ťažkostí v rámci vykonania včasného odovzdania žiadateľov o azyl do iných členských štátov počas zdravotnej krízy.

99. V rozsahu, v akom *takýto dôvod nie je sám osebe legitímnym dôvodom, ktorý by mohol odôvodniť prerušenie lehoty na odovzdanie podľa článku* 27 ods. 4 a článku 29 ods. 1 uvedeného nariadenia, zdá sa byť vhodné požiadať vnútroštátny súd, aby zistil, či bolo rozhodnutie o odovzdaní prijaté *v zásade z dôvodu pochybností o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní*.

100. Je však potrebné spresniť, že takýto dôvod je z hľadiska uplatnenia vyššie uvedených ustanovení relevantný len v tom prípade, ak boli pochybnosti o zákonnosti *namietnuté pred súdom v rámci sporového konania*, t. j. v rámci odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo v rámci návrhu na preskúmanie rozhodnutia o odovzdaní dotknutej osoby.

VI. Návrh

101. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na prejudiciálne otázky, ktoré predložil Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko), odpovedal takto:

1. Správny orgán žiadajúceho členského štátu má za určitých podmienok možnosť odložiť výkon rozhodnutia o odovzdaní a následne prerušiť plynutie lehoty na odovzdanie podľa článku 27 ods. 4 a článku 29 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov.

[35] V tejto súvislosti treba poznamenať, že Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) vo svojej judikatúre uznáva nebezpečenstvo „zneužitia práva“ pri uplatňovaní článku 27 ods. 4 nariadenia Dublin III, okrem iného aj v situácii, keď rozhodnutie o odovzdaní prijali nemecké správne orgány *výlučne s cieľom prerušiť plynutie lehoty*, pretože túto lehotu nebolo možné dodržať z dôvodu pochybení správneho orgánu [pozri rozsudok Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) z 8. januára 2019, BVerwG 1 C 16.18, bod 27].

2. Správny orgán žiadajúceho členského štátu môže využiť túto možnosť v prípade, ak bol odklad výkonu rozhodnutia v zásade nariadený z dôvodu pochybností o zákonnosti rozhodnutia o odovzdaní, ktoré boli namietnuté v konaní pred vnútroštátnym súdom v rámci odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo v rámci návrhu na preskúmanie rozhodnutia o odovzdaní dotknutej osoby.

3. Záujem správneho orgánu vyhnúť sa preneseniu zodpovednosti na žiadajúci členský štát po uplynutí lehoty šiestich mesiacov upravenej v článku 29 ods. 2 nariadenia č. 604/2013 z dôvodu ťažkostí v rámci výkonu včasného odovzdania žiadateľov o azyl do iných členských štátov počas pandémie COVID-19 nie je sám osebe legitímnym dôvodom, ktorý by mohol odôvodniť prerušenie lehoty na odovzdanie, pričom je úlohou vnútroštátneho súdu, aby zistil dôvody, ktoré viedli správny orgán k odkladu výkonu dotknutých rozhodnutí o odovzdaní.